

EFFECTS, RESOLUTION AND PROCEDURAL MEASURES REGARDING THE OPENING OF THE BANKRUPTCY PROCEEDINGS OF CREDIT INSTITUTIONS

Al-Ibrahim Avin (VÎRLAN-AL IBRAHIM)
PhD Candidate, UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA

Abstract: Insolvency proceedings are judicial proceedings by which justice is done. The general condition for triggering bankruptcy is the insolvency of the debtor. The effects of opening the bankruptcy procedure refer to the rights as well as the obligations of the debtor. The insolvency procedure produces legal effects from the moment the procedure is opened.

Keywords: Effects, resolution, procedural measures, bankruptcy, credit institutions

I. Efectele deschiderii procedurii falimentului

Efectele deschiderii procedurii falimentului se referă la drepturile precum și la obligațiile debitorului. De asemenea, aceste efecte se referă și la drepturile terților de a valorifica creanțele împotriva debitorului. Efectele nu privesc persoana debitorului ci patrimoniul său.

Procedura insolvenței produce efecte juridice din momentul deschiderii procedurii. Momentul deschiderii procedurii este reprezentat de pronunțarea încheierii de deschidere a procedurii, adică pronunțarea sentinței de deschidere a procedurii.

1. Ridicarea dreptului de a-și administra averea al debitorului

Originea instituției ridicării dreptului de administrare se regăsește în dreptul roman, fiind cunoscută sub denumirea *missio in possessionem* sau *mission in bona*. Triumful execuției asupra patrimoniului persoanei în detrimentul execuției asupra persoanei însăși are drept consecință directă desesizarea falitului și administrarea bunurilor acestuia de către un *curator bonorum*.¹

Reglementarea legală a ridicării dreptului debitorului de a-și administra averea a aparut prima dată în Codul Comercial francez din anul 1808, având denumirea de *dessaisement* (având înțelesul de deposedare). Nu putem vorbi despre expropriere având în vedere faptul că debitorul păstrează proprietatea asupra bunurilor sale, dar este lipsit de atributele esențiale ale acesteia, și anume *usus, fructus, abusus*.

Deschiderea procedurii insolvenței antrenează desesizarea debitorului, administrarea averii sale trecând la lichidatorul judiciar în procedura falimentului. Această desesizare are loc prin efectul legii sau prin hotărârea judecătorului-sindic.

Deschiderea procedurii falimentului presupune regula desesizării debitorului de bunurile sale, adică vorbim de aspectul administrării și dispoziției asupra bunurilor sale,

¹ R. Bufan, A. Deli-Diaconescu, F. Moțiu, *Tratat practic de insolvență*, Ed. Hamangiu, București, 2014, op. cit., p. 334.

dar și de conducerea activității. În procedura falimentului, pot fi desfășurate numai activitățile necesare derulării operațiunilor de lichidare. Aceste activități nu au legătură cu dreptul de administrare a cărei exercitare în urma dizolvării debitorului persoană juridică încetează de drept. Dispunerea ridicării dreptului de administrare prin hotărârea la trecere la faliment constituie un aspect formal, dreptul respectiv încetând să existe.

Deschiderea procedurii ridică dreptul de administrare al averii debitorului. Aceste drepturi sunt: dreptul de a-și conduce activitatea, de a-și administra bunurile și de a dispune de ele.

Dreptul de administrare al instituției de credit nu este suspendat de drept prin deschiderea procedurii insolvenței în mod general. Dreptul de administrare al debitorului se pierde prin lege de la data deschiderii procedurii. Potrivit art. 86 alin. (4), procedura falimentului este cea care atrage de drept ridicarea dreptului de administrare.

Debitorul nu mai are dreptul de administrare asupra averii sale, deci, actele, operațiunile și plățile efectuate de debitor sunt nule după deschiderea procedurii de faliment.

Potrivit art. 90 din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, deschiderea procedurii nu afectează dreptul unui creditor de a invoca compensarea creanței cu sale cu cea a debitorului asupra sa, atunci când la data deschiderii procedurii condițiile compensației legale sunt îndeplinite. Compensarea poate fi constatată de lichidatorul judiciar.

Efectul ridicării dreptului de administrare privește bunurile existente în patrimoniul debitorului la momentul deschiderii procedurii și bunurile dobândite în cursul desfășurării procedurii.

Totodată, se poate spune că, efectul ridicării dreptului de administrare nu afectează dreptul de proprietate al debitorului asupra bunurilor sale. Acest efect produce doar o indisponibilizare a bunurilor în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor. Acest drept este exercitat de lichidatorul judiciar deoarece debitorul pierde dreptul de administrare.

²

Ridicarea dreptului debitorului de a-și administra averea se produce de fapt ca efect al deschiderii procedurii. Ridicarea acestui drept este dispus de către judecătorul-sindic.

Dreptul de administrare al debitorului încetează de drept în momentul în care se dispune începerea procedurii falimentului. Debitorul va putea desfășura doar activitățile necesare derulării operațiunilor de lichidare.

Ridicarea dreptului debitorului de a-și administra averea este o măsură incidentă în condițiile legii privind procedura insolvenței.³

2. Suspendarea asupra debitorului sau a bunurilor sale a acțiunilor și a măsurilor pentru realizarea creanțelor

² St. D. Cărpenaru, *Tratat de drept comercial român. Ediția a V-a actualizată*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 773.

³ C. Gheorghe, *Tratat de drept comercial român*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 756.

Procedura insolvenței este o procedură colectivă și concursuală. Pe durata existenței procedurii insolvenței este stagnat dreptul creditorului sau al creditorilor de a solicita forța constangătoare a statului pentru a-l obliga pe debitor să își achite datoria.

Creditorii sunt solicitați să participe la procedură pentru a-și putea realiza creanța contra debitorului. Drepturile pe care le conferă calitatea de creditor pentru a participa la procedura insolvenței se exercită în cadrul procedurii (facem referire la drepturi cu caracter colectiv dar și la drepturi cu caracter individual).

Debitorul, prin procedura insolvenței, este plasat sub protecția tribunalului împotriva acțiunilor sau a măsurilor de executare silită privind realizarea creanțelor contra debitorului. În momentul deschiderii procedurii acestea se suspendă de drept și încetează la data la care hotărârea de deschidere a procedurii devine definitivă.⁴

Efectul suspendării face referire la acțiunile judiciare, acțiunile extrajudiciare, urmărirea silite individuale, măsurile de indisponibilizare a activelor sau a valorilor debitorului enunțate în vederea realizării creanțelor împotriva debitorului.

Ca urmare a deschiderii procedurii falimentului, se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare și măsurile de executare silită asupra averii debitorului de la data deschiderii procedurii. Odată cu deschiderea procedurii nu mai poate continua nici tranzacționarea pe piața de capital a acțiunilor instituțiilor de credit.

Acțiunile judiciare cu privire la creanțele asupra debitorului care apar după data deschiderii procedurii nu sunt supuse suspendării. Pentru aceste acțiuni se va putea formula o cerere de plată. Această cerere va fi analizată de către administratorul judiciar fără să fie înscrise în tabelul de creanțe aceste creanțe. Față de măsurile dispuse de către administratorul judiciar se poate formula contestație. Potrivit art. 75 alin. (4) din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, în situația în care, au trecut 60 de zile de când administratorul judiciar a admis cererea de plată sau a fost soluționată contestația în mod favorabil și creanțele nu au fost achitate, creditorii pot solicita deschiderea procedurii de faliment a debitorului.

Deschiderea procedurii insolvenței obligă comunicarea sentinței de deschidere a procedurii către instanțele judecătorești în a căror jurisdicție se află sediul debitorului. Comunicarea sentinței de deschidere a procedurii va fi efectuată de către judecătorul-sindic. Această prevedere este luată pentru a putea fi eficientă suspendarea acțiunilor judiciare și executărilor silite.

Creanțele sunt stinse ca efect al procedurii insolvenței în majoritatea cazurilor. Creanțele sunt plătite prin distribuirile realizate în procedura falimentului respectând ordinea de prioritate legală sau sunt stinse prin descărcarea generală realizată prin închiderea procedurii insolvenței fiind urmată de radiere.⁵

Efectul suspensiv al deschiderii procedurii are rolul de a proteja creditorii. Procedura insolvenței este o procedură colectivă prin care se dorește, prin intermediul procedurii falimentului, redresarea debitorului și plata pasivului sau lichidarea patrimoniului debitorului pentru a putea satisface creanțele creditorilor. De la data începerii

⁴ Gh. Piperea, *Drept Comercial Român. Teoria generală, întreprinderea și insolvența*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 647.

⁵ C. Gheorghe, *Tratat de drept comercial român*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 758.

procedurii nu mai sunt premise urmăriri individuale pentru că în acest fel s-ar leza interesele colective ale creditorilor. Valorificarea creanțelor creditorilor împotriva debitorului se poate realiza doar în cadrul procedurii insolvenței prin depunerea cererilor de admitere a creanțelor.⁶

Suspendarea interzice continuarea acțiunilor începute și începerea unor noi acțiuni. Acțiunile judiciare, acțiunile extrajudiciare și măsurile de executare silită vor putea fi repuse pe rol doar în cazul desființării hotărârii de deschidere a procedurii, în cazul revocării încheierii de deschidere a procedurii sau în cazul închiderii procedurii. În situația în care hotărârea de deschidere a procedurii este desființată sau revocată, acțiunile judiciare sau extrajudiciare pentru realizarea creanțelor cu privire la averea debitorului pot fi repuse pe rol, măsurile de executare silită putând fi reluate.⁷

Acțiunea judiciară, acțiunea extrajudiciară și executările silite suspendate se încheie la data rămânerii definitive a hotărârii de deschidere a procedurii.

Pentru a-i proteja pe titularii acțiunilor care se suspendă la momentul deschiderii procedurii insolvenței, Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență reglementează suspendarea cursului prescripției cu privire la aceste acțiuni. Potrivit art. 79 din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, prevede că deschiderea procedurii suspendă orice termene de prescripție a acțiunilor. Prin urmare, prescripția acțiunilor cu privire la realizarea creanțelor asupra averii debitorului se suspendă la data începerii procedurii.

3. Înghețarea valorii creanței la valoarea nominală din data deschiderii procedurii falimentului

La data deschiderii procedurii falimentului se interzice adăugarea dobânzilor, penalităților sau a majorărilor aplicabile creanțelor bănești. Nu se vor putea adăuga astfel de accesorii nici creanțelor apărute ulterior deschiderii procedurii dacă nu a fost confirmat un plan de reorganizare. În situația în care a fost confirmat un plan de reorganizare dar care nu a reușit, accesoriile creanțelor apărute ulterior datei deschiderii procedurii insolvenței se datorează până la data trecerii la faliment.⁸

Reglementarea înghețării creanțelor la data deschiderii procedurii se aplică tuturor creditorilor (exceptând situațiile în care a fost prevăzut altfel). Efectul înghețării valorii creanței se extinde și asupra creditorilor care nu se află în tabelul creanțelor deoarece este echitabil un tratament egalitar al tuturor creditorilor.

⁶ St. D. Cârpenaru, *Tratat de drept comercial român. Ediția a V-a actualizată*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 775 și în conformitate cu dispozițiile art. 75 alin.(1) din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

⁷ St. D. Cârpenaru, *Tratat de drept comercial român. Ediția a V-a actualizată*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 775.

⁸ Gh. Piperea, *Drept Comercial Român. Teoria generală, întreprinderea și insolvența*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 655.

Efectul de înghețare a curgerii dobânzilor nu se întinde și la actualizarea valorii creanței bănești în funcție de devalorizarea monedei de plată, process care poate avea loc datorită duratei mari a procedurii.⁹

Potrivit art. 79 din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, se prevede că se întrerupe cursul prescripției pentru acțiunile în realizarea creanțelor contra debitorului prin deschiderea procedurii falimentului. Prescripția se reia în situația în care, procedura se încheie fără să se radieze debitorul persoană juridică. Dacă în urma închiderii procedurii intervine radierea debitorului persoană juridică și anume personalitatea juridică a debitorului nu mai există, prescripția nu mai apare deoarece datoriile se sting.

Suspendarea cursului prescripției intervine în momentul deschiderii procedurii în sine. Totodată, se poate invoca existența trecătoare a unei proceduri deschise față de debitor ca motiv de punere în termenul de prescripție.¹⁰

4. Principiul celerității procedurii falimentului instituției de credit

Asigurarea celerității procedurii falimentului reprezintă un principiu al procedurii. Organele procedurii trebuie să asigure realizarea acestui principiu. Chiar dacă pe rol sunt contestații sau căi de atac, procedura falimentului trebuie să continue cu celeritate deoarece hotărârile judecătorului-sindic sunt definitive și executorii.¹¹

Hotărârea de deschidere a procedurii insolvenței reprezintă cauza efectelor deschiderii procedurii. Dacă nu ar exista această hotărâre nu ar exista nici efecte privind deschiderea procedurii de insolvență. Efectele deschiderii procedurii se centralizează pe existența procedurii și în jurul participanților la procedură.

II. Soluționarea cererii de deschidere a procedurii falimentului

Soluționarea cererii de deschidere a procedurii falimentului este de competența tribunalului în a cărui circumscripție a avut sediul social debitorul timp de cel puțin 6 luni anterior datei la care a fost sesizată instanța cu privire la deschiderea procedurii falimentului.¹²

Procedura deschiderii falimentului se finalizează cu sentința de închidere a procedurii. Potrivit art. 221 din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, după deschiderea procedurii falimentului persoanele care au avut funcții de conducere dar și acționarii instituției de credit debitoare pot înstrăina acțiunile deținute la instituția de credit debitoare doar cu acordul judecătorului-sindic. În cazul nerespectării condiției, se atrage sancțiunea nulității actului de înstrăinare.

⁹ Gh. Piperea, *Drept Comercial Român. Teoria generală, întreprinderea și insolvența*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 657.

¹⁰ Gh. Piperea, *Drept Comercial Român. Teoria generală, întreprinderea și insolvența*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 657.

¹¹ Gh. Piperea, *Drept Comercial Român. Teoria generală, întreprinderea și insolvența*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 644.

¹² În conformitate cu dispozițiile art. 41 alin. (1) din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență și art. 120 Cod Procedură Civilă.

De asemenea, potrivit art. 223 din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, în privința recuperării creanțelor salariale și altor drepturi bănești, salariații instituției de credit debitoare aflate în procedura falimentului vor desemna două persoane care îi vor reprezenta în cursul desfășurării procedurii falimentului.

III. Măsurile procedurale privind deschiderea procedurii falimentului instituțiilor de credit

Introducerea cererilor privind aplicarea procedurii falimentului instituției de credit la tribunal implică luarea unor măsuri procedurale.

1. Notificarea deschiderii procedurii

Judecătorul-sindic, trebuie să comunice părților despre înregistrarea cererii. Notificarea va fi comunicată creditorilor cu cel puțin 10 zile înainte de împlinirea termenului-limită pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor.¹³

2. Desemnarea lichidatorului judiciar provizoriu

În decizia de deschidere a procedurii falimentului instituției de credit, judecătorul-sindic desemnează lichidatorul judiciar provizoriu stabilindu-i atribuțiile și onorariul.

Lichidatorul judiciar va prelua gestiunea averii debitorului și evidența operațiunilor realizate după deschiderea procedurii. Acesta va fi persoana desemnată să notifice intrarea în procedura falimentului.¹⁴

Potrivit art. 213 alin. (2) din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, drepturile și atribuțiile adunării generale, ale consiliului de administrație, ale conducerii executive a instituției de credit încetează de drept din momentul deschiderii procedurii falimentului prin hotărârea judecătorului-sindic.

3. Predarea gestiunii averii debitorului

Predarea gestiunii averii debitorului trebuie să se încheie în termenul stabilit de către judecătorul-sindic împreună cu pronunțarea hotărârii de intrare în faliment.

În același timp cu predarea gestiunii de la debitor sau administrator judiciar către lichidatorul judiciar se va preda și lista actelor și operațiunilor efectuate după deschiderea procedurii.

4. Obligația administratorului judiciar de a întocmi și de a preda lichidatorului judiciar

Administratorul judiciar are obligația în termen de maxim 5 zile de la intrarea în faliment să realizeze și să predea lichidatorului judiciar o listă cu numele, adresele creditorilor și toate creanțele creditorilor la momentul intrării în faliment. Totodată,

¹³ În conformitate cu dispozițiile art. 100 alin.(1) din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

¹⁴ C. Gheorghe, *Tratat de drept comercial român*, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p.783.

administratorul judiciar are obligația să arate care creanțe sunt apărute după deschiderea procedurii. De asemenea, administratorul judiciar mai are obligația să întocmească tabelul definitiv al creanțelor și a altor tabele întocmite în procedură, rapoarte de distribuție, lista actelor și lista operațiunilor efectuate după data deschiderii procedurii. Această obligație organizată în sarcina administratorului judiciar are ca țintă să ușureze întocmirea tabelului suplimentar și după a celui consolidat.¹⁵

5. Notificarea intrării în faliment

Notificarea privind intrarea în faliment se va realiza de către lichidatorul judiciar desemnat. Acesta va publica în o notificare în Buletinul Procedurilor de Insolvență.

Lichidatorul judiciar va trimite o notificare debitorului și tuturor creditorilor pentru efectuarea mențiunii în situația în care debitorul intră în faliment în procedura generală. Notificarea va cuprinde: termenul limită pentru înregistrarea cererii de admitere a creanțelor prevăzute în vederea întocmirii tabelului suplimentar (maximum 45 de zile de la data intrării în faliment) și cerințele pentru ca o creanță înregistrată să fie considerată valabilă; termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și publicare a tabelului suplimentar al acestora (nu se vor depăși 30 de zile de la expirarea termenului; termenul de depunere la tribunal a contestațiilor (7 zile de la publicarea în BPI a tabelului suplimentar); termenul de întocmire a tabelului definitiv consolidate care nu va depăși 30 de zile de la expirarea termenului.¹⁶

În situația în care, intrarea în faliment se va realiza prin procedura simplificată, atunci lichidatorul judiciar va trimite o notificare anunțând intrarea în faliment și ridicarea dreptului de administrare și dizolvare al debitorului. Notificarea va fi transmisă către debitor, creditorii.

BIBLIOGRAFIE

Tratate, cursuri, monografii

C. Gheorghe, *Tratat de drept comercial român*, Ed. C.H. Beck, București, 2020

Gh. Piperea, ș.a., *Codul Insolvenței. Note. Corelații. Explicații*, Ed. C.H.Beck, București, 2017

Gh. Piperea, *Drept Comercial Român. Teoria generală, întreprinderea și insolvența*, Ed. C.H. Beck, București, 2020

R. Bufan, A. Deli-Diaconescu, F. Moțiu, *Tratat practic de insolvență*, Ed. Hamangiu, București, 2014

St. D. Cărpenaru, *Tratat de drept comercial român. Ediția a V-a actualizată*, Ed. Universul Juridic, București, 2016

V. Nemeș, *Drept comercial. Ediția a 3-a revizuită și adăugită*, Ed. Hamangiu, București, 2018

Acte normative

¹⁵ Gh. Piperea, ș.a., *Codul Insolvenței. Note. Corelații. Explicații*, Ed. C.H.Beck, București, 2017, p. 786.

¹⁶ V. Nemeș, *Drept comercial. Ediția a 3-a revizuită și adăugită*, Ed. Hamangiu, București, 2018, p. 559-560 și în conformitate cu dispozițiile art. 146 din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

Codul de Procedură Civilă din 1 iulie 2010 ([Legea nr. 134/2010](#)) cu modificările și completările ulterioare

Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

O.U.G. nr. 99 din 06 decembrie 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului